

PRZEMINAĆ (195) *vb pf*

e jasne.

inf przeminać (22). ◇ *fut 2 sg* przeminiesz (1). ◇ *3 sg* przeminie (56). ◇ *1 pl* przemini(e)m (1). ◇ *3 pl* przeminą (37). ◇ *praet 1 sg m* -m przeminał, [przeminąłem] (1). ◇ *3 sg m* przeminał (22). *f* przeminęła (14). *n* przeminęło (16) [w tym: -eło (4)]. ◇ *3 pl m pers* przeminęli (2). *subst* przeminęły (14). ◇ *plusq 3 sg m* był przeminał (1). ◇ [imp 3 sg niechaj przeminie.] ◇ *con 3 sg m* by przeminał (5). *f* by przeminęła (1). ◇ [3 pl m pers by przeminęli.] ◇ *part praet act* przeminąwszy (2).

Sł stp notuje, Cn s.v. przemijam, Linde także XVIII w.

I. Intransit. *Przestać istnieć, skończyć się; praeterire PolAnt, Vulg, Mącz, Cn; abire Mącz, Modrz, Vulg, Cn; transire Vulg, PolAnt, Cn; transigi Vulg, Calep; pertransire Vulg, Cn; conclamari, finiri Calep; praelabi, praeterfluere, praetervolare, transcurre, transfluere, transvehi Cn (173) : LibLeg 11/12; Zápřáwdęc wám powiedám/ że nieprzeminie rodzái ten/ ałzby się to wżyftko s ftało MurzNT Mar 13/30; A od nieprzyacıól moich raczyfz mię obronić/ Do tąd aż przeminie złość ich którą mię chcą tłumić. LubPs O2v; Stań mocno ná tey miedzy á nie sftępuy z drogi/ Ażci w myfli przeminą ony márne trwogi. RejWiz 134v, 173v; Myllże sobie/ że iákoć roście defzcz więcey niżli krople/ á ogień więcey niżli dym: ták przechodzi wielkością część ktora przeminęła. Leop 4.Esdr 4/50, Gen 15/1, 4.Esdr 4/26; Pewnieyfza nam wżem oná [woda]/ co iuż przeminęła/ Ktora s Páńfkyego boku/ dla nas wypłynęła. RejZwierz 106v; BibRadz I 311b marg, 2.Cor 5/17; BielKron 79v; Mirabar hoc si sic abiret, Dżiw mi było áby to ták miało przeminać. Mącz 223c; A iż tu Anyól wfpomina krolow fiedm/ á iż ich iuż pięć przeminęło RejAp 144; RejPos 6; RejPosWiecz² 94; RejZwierc [283]; Ieffli kto iefft w Chriftułie/ nowym iefft ftworzenim: ftóre rzeczy przeminęły/ á oto wżyftkie ftály fie nowe. CzechRozm 38 [przekład tego samego tekstu BibRadz 2.Cor 5/17, RejPosWiecz², WujNT 2.Cor 5/17]; Conclamatum est: hoc est, transactum et finitum est – Iuz fzieftało, iuz przeminęło. Calep 233a; Lecz on dzień Páńfki przydzie iáko złodziey: w ktory niebiołá z wielkim fzumem przeminą WujNT 2.Petr 3/10, Matth 24/34, Mar 13/30, 2.Cor 5/17, Apoc 21/1, 4; Baczyfz iáko to krotko trwało co tu poćieszno było/ y owfzem to co przeminęło iákoby nigdy nie było. WysKaz 47; Ale iż to były fatales cafus, y przygody ná Rzeczpołpolitą, á ktemu, iż te rzeczy iuż przeminęły, tedy iáko doczefné Conftitucję ná ten czás opuścić muřim SarnStat 1225; [BiałPos 16 (Linde)].*

W połączeniu szeregowym (1): Corruptibilis, Co łatwie przeżyć przeminać y zniřzczyć może. Mącz 361a.

W przeciwstawieniach: »przeminać ... zostać (3), upaść (2), być przyszły, przyść, trwać, nie zginąć« (9): Onyć [= niebo i ziemia] przeminą á ty [Boże] łam zoftániefz w fwey możności LubPs X4, bb3 marg, ffv marg; Co iuż przeminęło/ wiem: ále coby miało być przyřflego: nie wiem. Leop 4.Esdr 4/46; Iż iedná y druga biedá przeminęła/ á iż trzecia przydzie á rychło. RejAp 96v; Wżyftko przeminie/ Sławá nie zginie. RejZwierc [238]v; CzechEp 113; LatHar 168; WujNT Luc 16/17.

W porównaniach (7): A by nie był ten řpołek wżytekby řwiát zginął/ A iáko páięczyná w łuchy rok przeminął. RejWiz 38, 22v; Wniweczem był obrocon: odniořł iákoby wiátr żádość moię; y iákoby obłok przeminęło zdrowie moie. Leop Iob 30/15; HistLan F4; KochFr 86; ReszList 183; ArtKanc O4v.

Frazy: bibl. »niebo i ziemia przeminie(-ną) (a. przeminąć musi a. może) itp.« = *caelum et terra transibunt a. transit Vulg, PolAnt; caelum et terra praeteribunt PolAnt [szyk zmienny] (25): RejKup 7v; MurzNT Mar 13/31; KromRozm III B8v; Iáko pierwey zázwdy zyemiá y niebo przeminąć muśi/ á prawdá fwięta fłowá Bożego ná wieki trwáć będzye. LubPs bb3 marg, P marg, X4 marg; Bo tho wam zá ífthá prawdę powiádam/ dokąd niebo y ziemiá nie przeminá/ literká iedná/ álbo teź ieden pákciczek z zakonu nie przeydzie/ áź lie wżyftki rzeczy ítáná. Leop Matth 5/18; BibRadz Luc 21/33; RejAp 172v; RejPos 5; iż niebo y zyemiá przeminąć może/ ále fłowá á dekrethá iego nieomylnie nigdy lie zmienić áni przeminąć nie mogą. RejZwierc 2v; CzechRozm 91v [2 r.]; CzechEp 113 [2 r.]; ReszPrz 5, 6; [Chrystus jest prawdą żywą] Táká/ że ziemiá/ Niebo/ to przeminąć może: A fłowo tego Páná pochybić niemoże. KolakSzczęśl B2v; A łácwiey niebu y ziemi przeminąć/ niź iedney krefce z zakonu vpáść. WujNT Luc 16/17, przedm 31, Matth 5/19, 24/35, Mar 13/31, Luc 21/33, Aaaaaa2; [Leop Matth 24/35 (Linde)]; Niebo y ziemiá przeminá/ ále fłowá moje nie przeminá. BiałPos 16 (Linde)].*

»świat przeminie« (2): bo świat ten rychło przeminie/ z żądliwością fwą záginie. ArtKanc M17v; WujNT 819 marg.

»wszy(s)tko przeminie (a. przeminąć musi)« [szyk zmienny] (10): LubPs ffv marg; Iź tu wżytko ná fwiécie iáko dym przeminie/ Iedno to co w rofkołzy záżywiemy fłynie. RejWiz 22v, 22, 50; Ale thy iedno wierz á ftoy mocno przy tym co Pan powieda/ gdyź wżytko przeminąć muśi/ á fłowá iego nigdy nie przeminá RejPos 67v; RejZwierc [238]v; Cnotá ná ćci ma dofyć: [...] Wfzytko inłzé/ iáko dym/ álbo mgłá przeminie. KochFr 86; Nie pomoże dowcip, mądrość/ áni teź świecka doftoyność/ wżytko w rychle przeminie ArtKanc O5, O4v; Przeminęło wżyftko/ y to iefliś fię w czym kochał/ y to iefliś co przeciwnego ćierpiał/ wżyftkiemu koniec WysKaz 46.

Zwroty: »przeminąć w godzinie, w ocemgnieniu« [szyk zmienny] (2:1): RejWiz 50; iż żywot y fmieć [!] twoiá y wżytká máiętność twoiá w ocemgnieniu przeminie/ gdy będzie wola iego [Boga]. RejPos 39; Przeczże lie pyłznia ty nádęte świnię/ Gdyź ich tá buyność przeminie w godzinie. RejZwierc 218v.

»nigdy nie przeminąć« (1): Albo kto [pomaga] iáfney wodzye/ kiedy pięknie płynie/ Zázwdy we dnie y w nocy nigdy nie przeminie. RejWiz 149.

»raz [= bezpowrotnie] przeminąć« (1): Cokolwiek raz przeminęło/ Niewrócony koniec wzięło KochPieś 47.

»przeminąć rychło (a. w rychle, a. w rychłości), prętko, wnetki« [szyk zmienny] (5:3:1): LubPs T6; Bo wżytko co widzimy to w rychle przeminie RejWiz 22; Gdyź nádzyeia niewdzięcznym práwie iák lod ginie/ A iáko wezbranie wod ták prętko przeminie. HistLan F4; RejZwierc 81v; ReszList 183; Dźiś człowiek czyřtwy, vdátny/ názáiutrz k śmierci niemocny/ wżyftko wnetki przeminie/ Iáko ten piękny polny kwiat ArtKanc O4v; O Dáremne fwieckie wćiefzenie/ iákoź ty przeminieř w rychłości ArtKanc S10v, M17v, O5.

»z wiatrem przeminąć« (1): iż cie Pan zowie fynem czárownym/ fynem cudzołożnym/ omylnikiem á łgarzem przed oblicznością fwoiá/ á iż z wiatrem pořpołu ma przeminąć pámiátká twoiá. RejPos [323].

Szeregi: »przeminać i upłynąć« (1): Pożytki domu iego przeminą/ y wpływą [*Migrabit e loco suo fructus domus eius: et erit ut aqua fluens*] cząfu gniewu iego. *BibRadz Iob* 20/27.

»przeminać, (a) z(a)ginać« [szyk 2:1] (3): *RejWiz* 38; A wżakoż [św. Jan] tego dołożył/ iż pirwża y druga biedą przeminać á zginać musi *RejAp* 96v; *ArtKanc* M17v.

»przeminać albo zniknąć« (1): [*Heretycy*] nie tylko tu ná ziemi iako cień przeminą rychło dali Bog álbo znikną/ ále y ná onym świećie od Bogá/ ktorego fię ná ziemi záprzeli/ bez miłofierdžia wiecznie á frodze pokaráni będą. *ReszList* 183.

W przem (2) : Abowiem thu do cząfu liedzimy iako w iakim dymie parfkáiąc/ y gniewamy fie ná dim/ á tego nie baczymy iż y z dymu wyniść musimy/ y dym bárzo pręthko przeminać może. *RejZwierc* 81v; *WujNT* 1.*Ioann* 2/8.

a. O czasie: upłynąć (53) : Ptafznik długo ptaki nęcił/ [...] Aże táko dzień przemiął On żadnego ptaká nie iął. *BierEz* O4v; Potem gdy przemięła n[oc] Sálo(mon) zmętzony od tzućia położył fie ná f[wy]m miefcu. *March*² D3; *RejPs* 134v; A Gdy Sobбота przemięła [*peracto Sabbato*]/ Marja Magdalena i Marja Iakubowa i Salome/ kupiły wonnych maści aby go [*Jezusa*] przyfzedwży pomazały *MurzNT Mar* 16/1, *Matth* 14/15; Ktoby przedał dom w Miełćie/ może go odkupić poki rok nie przeminie. *GroicPorz* l4v; *RejWiz* 164v; Kiedy przeminie miefiąc/ rofprzedamy thowáry *Leop Am* 8/5, *Gen* 8/6, 41/53, *Cant* 2/11, *Ez* 3/16; *RejZwierz* 33v; A gdy przemiął Szábát [*Post autem sabbatum*]/ tedy część łupow oddzielili [*Machabeici*] na ludzi niedośtháteczne/ sieroty y wdowy/ á ońtátek podzieliłi miedzy fię y miedzy dżiatki fwe. *BibRadz* 2.*Mach* 8/28, *Ps* 89/4; *Mącz* 105c; *HistRzym* 91; Trzebá tedy Bogá prośić/ áby on zmiłowawży fię nád Zborem fwym/ y nád rzeczámí ludzkimi/ kazał przeminać tym piáci miefiącom: á on fzołty/ ktoregoby krołęstwo [!] fzaráńcze zginęło/ wżytkim dobrym wielce požądány/ z niebá fpuścić raczył *ModrzBaz* 133v; Zaden dzień bez twéy [*Boże*] chwały v mnie nie przeminie *KochPs* 103; *MWilcHist* C; Z tych káždy fwoié pońtęпки gáni/ Y nie przeminie dzień zaden/ áni Godżiná/ któręý káždy z tych złęgo/ Niemiałby gánić dżieśięćikroć fwęgo Biegu głupięgo. *ZawJeft* 38; *WujNT* 504.

W przeciwstawieniu: »przeminać ... nastawać« (1): Gdy iuż thedy przemiął on čás [*Evoluto autem tempore*] porządku/ náłthawał dzień w ktory Hełter corká Abiháil/ [...] miałá wniść do Kroła. *Leop Esth* 2/15.

W porównaniach (3): Bowiem v ciebie [*Boże*] tyfiąc lat práwie iako dzień ieden/ Ktory krociuchno przeminie/ iák człowieku pirwży fen. *LubPs* T6, X3v; *RejWiz* 22.

Przysłowie: á co godzinká ná zegarze vderzy/ to iuż čás przemiął/ á co dáley to do krefu bieżemy. *RejZwierc* 23v.

Frazy: »czas przemiął (czasy przemięły)« = *hora praeteriit Vulg* [szyk zmienny] (16): Abowiem w dobrej družynie/ Niewiedzić gdy čás przeminie. *BierEz* R3v, F3; Powiedzcież mi dawnyli czas iuż temu przemiął Iako wam był ten młodfzy brat Iozeph marnie zginął *RejJóz* O6, O2, O7; *KromRozm II* l; Bo iż ten czas przemiął, ktory był w recesie przeszłego sejmu naznaczon *Diar* 27; Ale iełliby kto rozumiał nieucćiwą rzecz być pánnie fwoiey/ iełliby przemiął čás wydánia [*quod sit superadulta*]/ [...] nie grzełfły/ iełli mężá poymie. *Leop* 1.*Cor* 7/36, 4.*Esdr* 4/45 [2 r.], *Esth* 2/15; *BielKron* 306; Potym gdy iuż čás záłości przemiął/ niekthore Kfiążę Burguńskie/ pośłał pošy

pocześtne ku ktolewnie [!]/ żądaiąc fie znią flubić. *HistRzym* 33; Iuż przeminęły z tobą Orpheu one cząfy/ Gdy zá tobą kroczyły w taniec plęśne láfy. *KlonŻal* A4; *WujNT Mar* 6/35. *Cf Przysłowie*.

»aby czas nie przeminął« = *żeby nie było za późno* (1): Lepieyći wždy niemocnemu nieiáko pomoc/ á s przodku/ áby čás nieprzeminął. *SienLek* 33.

»dni, lata (wsztyki) [czyje] przeminęły« (1:1): Dni wżtyki me práwie iák cień přeciuchno przeminęły/ A ia y wżtyki síły me iáko síáno zwiędnęły. *LubPs* X3v, R6v.

»przemienie wiek« = *praeteribit generatio PolAnt, Vulg [szyk zmienny]* (4): O wa iż żaden ni wzwie iáko přetko zginie/ Gdyż iáko páięczyná ták náłz wiek przemienie. *RejWiz* 22; *BibRadz Luc* 21/32; *RejPos* 4v; Záprawdę mówię wam żeć nie przemienie ten to wiek/ áż fię wżtyko ziści. *WujNT Luc* 21/32.

Zwroty: »precz przeminąć« (1): In apparando consumit diem, Niżli fie nágotuye dzień precz przemienie. *Mącz* 279d.

»přetko (a. přeciuchno), krociuchno przeminąć« (2:1): *LubPs* T6, X3v; bo tháki człowiek nie długi čás ma ná świecie żyć/ bo Pan bog zábáwi go wefołemi krotofilámi/ iż mu přetko látá przeminá. *BielKron* 80v.

»raz [= *bezpowrotnie*] przeminąć« (1): Tákżec też náłze cząfy/ też s tą wodą płyną/ A nigdy fie nie wrocą ktore raz przeminá. *RejZwierz* 130.

W przen (4) :

Fraza: bibl. »noc przeminęła« = *nox praecessit PolAnt, Vulg* (4): *BibRadz Rom* 13/12; *RejPosWstaw* [212]v; gdyż z láłki miłego Bogá/ łłowá Apóstołłkie/ náłzey Polłzyczne po części należą: Noc przeminęła/ dzień fię przybliżył. *NiemObr* 16; Abowiem teraz bliższe iest náłze zbáwienie/ niż kiedyfmy vwierzili. Noc przeminęła/ á dzień fię przybliżył. *WujNT Rom* 13/12.

b. *Przestać żyć* (11) : Załz máło przeminęło tych ktorzy tákże żyli *LubPs* Rv; *Leop* 4.*Esdr* 11/40; *BibRadz Iob* 34/20.

W połączeniach szeregowych (2): bo rozmnaża [*Bóg*] miłofierdzia tym ktorzy ninieyłfy łą/ y ktorzy przeminęli/ y ktorzy máią ielżcze być. *Leop* 4.*Esdr* 7/66; *LatHar* 638.

W porównaniach (4): *LubPs* hh6v; *BibRadz Iob* 20/8; zwiędniem iáko płod niedonołzony/ wftániem iáko cień znikomy/ wfczniem iáko kwiát polny/ y przemieniem iáko wftna párá/ y wiátr niedościgniony. *LatHar* 638; A niech fię brát podły chlubi/ w podwyżłzeniu swoim. á bogáty/ w podłości swoiey: boć przemienie iáko kwiát trawny. *WujNT Iac* 1/10.

Zwroty: »z czasem swym przeminąć« (2): Sítałem łye práwye yáko cyeń ktory přetko ginye/ Abo yák muchá mdła ktora s czáfem łwym przeminie *LubPs* Zv, ffv.

»přetko (a. přeciuchno) przeminąć« (2): Gdyż człowiek yáko syáno nye może długo trwác/ [...] Abowiem y duch yego w nim přetko przeminie *LubPs* X4v, hh6v.

Szereg: »ulecieć a przeminąć« (1): Iż chlúbá niepobożnych přetko ma łwoy koniec/ á wefele człowieká pokrytego iest docześne. [...] Vleci iáko fen á nie naydą go/ á przemienie [*volabit ... et vagabitur*] iáko nocne widzenie. *BibRadz Iob* 20/8.

c. *O chorobie lub dolegliwości [w tym: komu, czemu* (4)] (5) : iedz to [*lekarstwo*] á porułżyć miefyęcne pławy y opułzenieć przemienie/ y żywoth ci fklęśnie. *SienLek* 110; (*nagł*) Iáyca gdy

koniowi opuchną. (-) [...] á gdy on gárniec z octem pod koniá podftáwifz/ włoż żezulicę weń/ á niechay oná párá pod koniá idzie/ przeminie mu/ y człowiekowi to lékárftwo dobré ieft. *SienLek* 174, 66, 143v.

Zwrot: »wnet przeminąć« (1): á gdy kogo [pszczoły] vkąłzã/ á potrzé to mieftce tym ślázem/ wnet przeminie. *SienLek* 154.

d. *Stracić ważność, moc obowiązującą* (20) : Vmocnił ie [Bóg swoje stworzenie] na wieki wieczne/ włożył im przykazanie ktore nie przeminie. *WróbŻołt* 148/6; *RejZwierc* 256.

Frazy: bibl. »jota ani (abo) kreska nie przeminie« (2): iotá iedno/ ábo iedná krefká/ żadną miarą nie przeminie od zakonu/ áłzby fie wżyfłtko ftáło *CzechRozm* 91v; *WujNT przedm* 31.

bibl. »słowa(-o) [boże] nie przeminą (a. przeminie, a. przeminąć nie mogą)« = *verba non praeteribunt a. transibunt PolAnt, Vulg* (15); *MurzNT Mar* 13/31; *KromRozm III* B8v; *LubPs* X4 marg; Nieboć y ziemia przeminie/ ále słowá moje żadnym łpofobem nie przeminą. *BibRadz Luc* 21/33; *RejAp* 172v; *RejPos* 5, 67v, 78; *RejZwierc* 2v; *CzechEp* 113; Niebo/ iáko fię iuz rzekło/ y ziemiá przeminie/ ále słowo Páńskie nigdy nie przeminie. *ReszPrz* 6, 5; Nieboć y ziemiá przeminą/ lecz słowá moje nie przeminą. *WujNT Mar* 13/31, *Matth* 24/35, *Luc* 21/33; [*Leop Matth* 24/35 (*Linde*); *BiałPos* 16 (*Linde*)].

Zwrot: »nigdy nie przeminąć« (7): *LubPs* X4 marg; Bowiem Páńskie dekretá nigdy nie przeminą. *RejWiz* 175v; Ale thy iedno wierz á ftoy mocno przy tym co Pan powieda/ gdyż wżyfłtko przeminąć muśi/ á słowá iego nigdy nie przeminą *RejPos* 67v, 5, 78; *RejZwierc* 2v; *ReszPrz* 6.

Szereg: »przeminąć ani zmienić (a. odmienić) się« [szyk 1:1] (2): iż chocia go [Boga] tu ná zyemi oczymá łwemi ciełefnemi oględáć nie możefz/ ále gdy łobie włpomniłz ony pociefzliwe słowá iego/ ktore przeminąć áni fie nigdy odmienić nie mogą/ [...] *RejPos* 78; *RejZwierc* 2v.

II. Transit. (22) :

1. Przejść a. przejechać; pertransire Miech, Vulg; transire Vulg, PolAnt (17) :

przeminąć czym [= którędy] (1): Niech iák ciężki kámięń z mieyfc łwych rufzyć fie nie mogą Aż lud twoy Pánie przeminie łwą bępieczną drogą *LubPs* gg3; [Le gdy on [Jezus] przyiácháł na drugą łtronę do krajny Gergefenow/ zabiézelimu/ dwa opętani zgrobów wybieżáwłszy nader zufáli także téłz niemógł nigd przeminąć [!] drogą oná (*marg*) iść nimo abo prześć przes drogę one (-) *MurzNT Matth* 8/28].

a. *Przejść a. przejechać a. przepłynąć obok, czasem: nie zatrzymując się, nie wchodząc; praeterire PolAnt, JanStat; praetervehi Mącz; iuxta navigare Vulg [w tym: kogo, co (10)] (12) :* Wybrawłszy fie więcz z Kijowa. Przeminawłszy wiele ksiąząt Tatarłkich. Przyli [lege: przybyli; applicuerunt M8v] potim do Chama wielkiego Czarza Thatarłkiego *MiechGlab* 19; *Leop Luc* 10/32; *BibRadz Act* 12/10; Ut tuto praeterveheretur oram Italiae, Aby bępiecznie przeminął włoski kray. *Mącz* 477d; *RejPos* 208; Włtawłszy/ łzedłem tym gáiem/ álić w łródku iego/ Málucłzkom nie przeminął ogrodá wdzięcznego. *WisznTr* 11; podpłynęliłmy pod Kretę podle Sálmonu. A ledwie iá przemináwłszy/ przyłzliłmy ná mieśce nieiákie/ ktore zowá Dobre porty *WujNT Act* 27/8; Item/ iefli Furmánie y Woźnice [...] mytá y mieyfcá myt przeminą: oni tylko ná rzeczách y koniách łwych włáłnych niech będá karáni *SarnStat* 1074 [*idem*] 1113; Ten między námi człowiekiem łczęśliwym/ Kto

w żeglowaniu morza popędlwym Przeminał Sirtfkie ludotrátne prądy? *GosłCast* 55; [Wiedly gi [Jezusa] pyerwey do Annassha przeto, yze Annass przed Caiphassem byl biskupem [...]. Aprzeto nychcieli przemynacz domv gego. *SprChęd* 48; *TerentMatKę* E3v; *MurzNT Luc* 10/31; Siadł [Gizypus] przyłzedłzy przede drzwiami kámienice iego [= *swego przyjaciela Tytusa*]/ ale Tytus nieznájąc kto idąc przeminał go. *StokWąchHist* B5].

Zwrot: »przeminąć precz« (1): Trefiło fie pothym/ iż fzedł kápłan oną droga/ á wżrzawłzy go [potrzebującego pomocy]/ przeminał precz. *RejPos* 208.

Przen (1) : Błogofławyony to człek coś ty mocą yego/ Ktory chodzi w łcyefłkach twych s fercá vprzeyeego/ Ten przeminie padoł złez nigdy w nye nye wpádnye *LubPs* S6v.

b. *Przejsć na drugą stronę* (1) : [Hetman [...] kazał rzekę od brzegá do brzegá [...] zówrzeć: także powyżłzey pogotowiu mieć káncuch długi żelazny kazał/ którym ie [przechodzące wojsko] zámknąć miano łkoroby przeminęli *BielKron* 1597 783.]

przeminąć czego [może pod wpływem „troszkę”] (1): A gdy Dawid trożkę przeminał wierzchu gory/ vkazał mu fie Sybá fluzebnik Mifibozetow idąc przeciw nie^{mv} *Leop* 2.Reg 16/1.

c. *O zjawiskach natury* (3) : Dla błyfkánia przed oblicznością iego [Boga] obłoki przeminęły/ grad/ y węgle ognište. *Leop Ps* 17/13; PAttrz ná tę byłstrą wodę/ iáko pyęknie płynie/ A nigdy fie nie wroci/ ktora iuz przeminie. *RejZwierz* 130; A gdziekolwiek przeminał [Boreas] znać gościniec w leśie *KochProp* 13.

2. *Pominąć, nie objąć działaniem* (5) : Od Gradu abi przemynał powyada thakowa pomocz Gdi iufz burza powftanye tedi wzyacz trzi koraliky y mowicz. [...] *LibMal* 1544/84v.

przeminąć kogo (1): Iuzem tułzył że włzytki łtráchy mie przeminą. *RejWiz* 110; [MurzNT *Matth* 26/39, 42].

przeminąć od kogo [= kogo ominąć] (1): y modlił fie [Jezus]/ áby/ iefli być mogło/ od niego przeminęła godziná *LatHar* 707.

W przen (1) : [Oicze mói/ Iefliże można iefł/ niecháí mię przeminie kielich tén [transeat a me calix iste] *MurzNT Matth* 26/39, *Matth* 26/42.]

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Oycze moy/ iefli nie może ten kubek przeminąć/ áżbym go pił/ niech będzie wola twoiá. *LatHar* 693.

a. [Nie wziąć pod uwagę, nie zająć się czymś, zlekceważyć; praeterire *Vulg* [co]: Potyli y roztucznieli y przeminęły [lege: przeminęli] mowy moje niecnotliwie *Leop Ier* 5/28 (*Linde*); Ale iefliby kto iuz przeminąwłzy połpolitość [= *ogólność*]/ obáčzowanie łweby obrocił do włafności/ ktorą káżdá fie rzecz od drugiey oddziela/ iuz tak wykład káżdey rzeczy [...] nie we włzyłtkiem będzie przyłtoyny drugiey rzeczy *PiotrGonTrzech* 27.]

b. *Nie ukarać, wybaczyć [kogo]* (1) : Thedy rzeczé Pan do mnie: Przyłsedł koniec ná lud moy Iłráelłki: Niedopułłczę fie więcey bym go miał przeminąć [ut pertranseam eum]. *Leop Am* 8/2.

Synonimy: **I.** *przepaść, skończyć się, ustać, zginąć, zniknąć*; **a.** *przebieżec, przepelznąć, prześć, upłynąć*; **d.** *utracić*; **II.1.** *obyść, przejechać, prześć*; **2.** *pozostawić*; **a.** *opuścić*; **b.** *odpuścić, przebaczyć, wybaczyć, zapomnieć*.

Formacje współrdzene cf MIJAĆ.

Cf **PRZEMINĘŁY, PRZEMINIENIE**

KO